

**Uchwała Nr XXI/341/07
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej**

z dnia 19 grudnia 2007 roku

w sprawie: przyjęcia „Programu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Dąbrowie Górniczej na lata 2008 – 2013, PARTNERSTWO: WSPÓLNIE DLA MIASTA”.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 19, art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.), w związku z art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) na wniosek Prezydenta Miasta:

**Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej
uchwała**

§ 1

Przyjąć „Program rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Dąbrowie Górniczej na lata 2008 – 2013, PARTNERSTWO: WSPÓLNIE DLA MIASTA”, zgodnie z załącznikiem Nr 1, stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej

Agnieszka Pasternak

**Partnerstwo:
organizacji pozarządowych
i Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej**

PROGRAM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W DĄBROWIE GÓRNICZEJ 2008 – 2013

Dąbrowa Górnicza 2007

Program powstał w ramach projektu Stowarzyszenia Zielone Zagłębie oraz Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej finansowanego ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach: Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2007.

**Program opracowano w ramach cyklu warsztatów, w których uczestniczyli:
ze strony organizacji pozarządowych:**

- Europejska Organizacja na Rzecz Grup Społecznych Wymagających Wsparcia „Integracyjne Spotkania Przyjaciół-Polska”
- Nowe Kobiety Polskie
- Stowarzyszenie Pszczelarzy w Dąbrowie Górniczej
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej pn. Dąbrowski Klub Bokserski
- Fundacja S.O.S dla Zwierząt
- Związek Harcerstwa Polskiego
- Stowarzyszenie CIVITAS
- Edukacyjne Towarzystwo Wspierania Rozwoju Społecznego
- Stowarzyszenie „Ziemia i My”
- Grupa Interium
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Bezradnych Życiowo „LINIA”
- Fundacja „GODNE ŻYCIE”
- Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Hutniczego w Polsce – oddz. Hutnictwa żelaza i Stali w Dąbrowie Górniczej
- Stowarzyszenie Krótkofalowców Zagłębia Dąbrowskiego
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych
- Towarzystwo Przyjaciół Dąbrowy Górniczej
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
- Polski Komitet Pomocy Społecznej
- Fundacja Na Rzecz Edukacji, Profilaktyki i Terapii Uzależnień „Droga”
- Dąbrowskie Stowarzyszenie Rodzin w Kryzysie
- Stowarzyszenie Wspierania Samorządności Mieszkańców Dąbrowy Górniczej
- Stowarzyszenie Reumatyków I Ich Sympatyków „SOMA”
- PTTK oddz. Dąbrowa Górnicza
- UKS „Skołowani”
- Stowarzyszenie Użytkowników Działek „Radość” Dąbrowa Górnicza
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów o/r Dąbrowa Górnicza
- NEURON Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Osobom Niepełnosprawnym
- Regionalne Stowarzyszenie Kulturalne
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków
- Stowarzyszenie „Razem do Celu”
- Stowarzyszenie Zielone Zagłębie

ze strony Rady Miejskiej:
Zbigniew Łukasik - radny

ze strony Urzędu Miejskiego:
Piotr Drygała – koordynator ds. NGO Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej
Dagmara Kucybała – Wydział Strategii , Promocji, Kultury i Sportu

www.ngo.dabrowa-gornicza.pl

Spis treści:

I.	DEKLARACJA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.....	5
II.	WSTĘP	6
	2.1 PROJEKT: WSPÓLNIE DLA MIASTA.....	6
	2.2 ZAŁOŻENIA PROGRAMU	7
III.	DIAGNOZA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W DĄBROWIE GÓRNICZEJ.....	9
IV.	OBSZAR WSPÓŁPRACY ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ W DĄBROWIE GÓRNICZEJ Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	26
V.	ZASADY WSPÓŁPRACY ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ W DĄBROWIE GÓRNICZEJ Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI DZIAŁAJĄCYMI NA TERENIE MIASTA.	27
	4.1 PRIORYTETY WSPÓŁPRACY	27
	4.2 CEL GŁÓWNY	27
	4.3 CELE STRATEGICZNE I DZIAŁANIA.....	27
VI.	PROCEDURY WDRAŻANIA, MONITORINGU I EWALUACJI PROGRAMU	30
	5.1 RADA POŻYTKU PUBLICZNEGO MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA (RPPMDG)	30

I. DEKLARACJA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Deklaracja Partnerstwa: „Wspólnie dla Miasta”

Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych:

- Dąbrowa Górnicza, 6 października 2007r. -

Organizacje Pozarządowe w Dąbrowie Górniczej od lat angażują się w rozwój społeczeństwa obywatelskiego, stoją na straży demokratycznych zasad oraz przejrzystości mechanizmów i narzędzi działalności trzeciego sektora oraz jego relacji z administracją publiczną.

Podjmując nowe zadania wynikające z przemian społecznych w kraju, wstąpienia do Unii Europejskiej, pragniemy podjąć dialog zmierzający do szerszej współpracy i rozwoju inicjatyw służących poprawieniu warunków życia i pracy mieszkańców Dąbrowy Górniczej, Zagłębia, regionu i kraju.

Inicjatywę Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych zapoczątkowaną przez Partnerstwo: Wspólnie dla Miasta, postrzegamy jako część procesu zbliżenia i budowy wzajemnego zaufania. Pragniemy by był to początek jednoczącego dialogu i współdziałania naszych ruchów i organizacji. Ufamy, że działania te zaowocują wypracowaniem skutecznego mechanizmu wyłaniania i promowania inicjatyw wynikających z potrzeb lokalnych środowisk, by mogły stać się promotorami własnego rozwoju.

Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców, administracji publicznej, dla interesów dąbrowskiego trzeciego sektora oraz w celu rozwinięcia działań na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego w Dąbrowie Górniczej deklarujemy współpracę w ramach Partnerstwa: „Wspólnie dla Miasta” - Dąbrowskiego Forum Organizacji Pozarządowych. Zobowiązujemy się do szanowania zasad określonych przez członków Forum oraz działania w jego ramach na rzecz dobra wspólnego i wspólnoty lokalnej.

Partnerstwo: Wspólnie dla Miasta

II. WSTĘP

2.1 PROJEKT: WSPÓLNIE DLA MIASTA

„Wspólnie dla Miasta” to partnerstwo organizacji pozarządowych działających na rzecz społeczności miasta Dąbrowy Górniczej i Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej. Inicjatorem partnerstwa było Stowarzyszenie Zielone Zagłębie, które pozyskało środki finansowe na jego realizację z Rządowego Programu: Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

Cel Główny Programu:

„Wspólnie dla Miasta” to program, którego celem jest doprowadzenie do zaangażowania mieszkańców Dąbrowy Górniczej w rozwój swojej wspólnoty lokalnej poprzez stworzenie odpowiedniego środowiska (otoczenia) dla aktywności obywatelskiej i rozwoju III sektora (organizacji pozarządowych).

Realizacja jego I etapu w okresie od 1 czerwca 2007 do 30 listopada 2007, finansowanego z FIO miała na celu:

Cel 1. Zainicjować współpracę między organizacjami pozarządowymi w Dąbrowie Górniczej, które wspólnie z administracją publiczną stworzą system współpracy oraz dokument: „Program rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Dąbrowie Górniczej 2008 – 2013” (PRSODG).

Cel 2. Wzmocnić zakres wiedzy mieszkańców Dąbrowy Górniczej o działalności organizacji pozarządowych.

2.1 Zorganizować pilotażowy cykl szkoleń dla młodzieży w Dąbrowie Górniczej na temat: „Jak być aktywnym? Działalność w III sektorze, zakładanie i prowadzenie organizacji pozarządowej, wolontariat”.

2.2 Zorganizować cykl szkoleń dla organizacji pozarządowych działających w Dąbrowie Górniczej z zakresu pozyskiwania środków zewnętrznych na działalność oraz pisanie wniosków i procedur konkursowych w Dąbrowie Górniczej.

Były to cele do realizacji w roku 2007. W założeniu autorów ich realizacja stworzyła podstawy do podjęcia działań w latach 2008 – 2013, które ma wyznaczać niniejszy dokument opracowany przez organizacje pozarządowe, które przystąpiły do projektu, przedstawicieli Rady Miejskiej oraz Urzędu Miejskiego.

W ramach „Wspólnie dla Miasta” w roku 2007:

1. Opracowano wspólnie z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami Rady Miejskiej i przedstawicielami Prezydenta Miasta następujące dokumenty:
 - „Program rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Dąbrowie Górniczej w latach 2008 – 2013”, stanowiący ramy systemu współpracy
 - „Roczny Program Współpracy na rok 2008” – będący wytycznymi do realizacji w/w programu w roku 2008.
2. Zawiązano Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych (na dzień 6.11.2007 do DFOP przystąpiły 42 organizacje)
3. Przeprowadzono wspólnie z KaFOS: osiem szkoleń dla uczniów i nauczycieli ze szkół ponadgimnazjalnych w Dąbrowie Górniczej z zakresu: „Jak być aktywnym? Działalność III sektora, zakładanie i prowadzenie organizacji pozarządowej, wolontariat.”
4. Przeprowadzono wspólnie z KaFOS: dwa szkolenia dla NGO z Dąbrowy Górniczej z zakresu Pozyskiwania środków na działalność spoza miasta oraz pisanie wniosku i procedur konkursowych w Dąbrowie Górniczej.
5. Stworzono Miejski Serwis Internetowy dla Organizacji Pozarządowych, a w jego ramach Mapę Aktywności Obywatelskiej, czyli bazę NGO z Dąbrowy Górniczej: www.ngo.dabrowa-gornicza.pl
6. Powołano w strukturze Urzędu Miejskiego zespół ds. organizacji pozarządowych, który ma się przekształcić w Biuro ds. organizacji pozarządowych

2.2 ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Niniejszy dokument stanowi pięcioletni program rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, będący uzupełnieniem Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2020. Zapisany w Strategii Rozwoju Miasta priorytet: Integracja Wspólnot Lokalnych odnosi się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w mieście, uznając aktywność obywatelską jako jeden z podstawowych fundamentów demokratycznego społeczeństwa, bez której nie da się osiągnąć wyznaczonej w strategii wizji miasta w roku 2020.

Określając definicję społeczeństwa obywatelskiego uzasadnionym wydaje się przywołanie definicji zawartej w projekcie : „Strategii Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007 -2013”, przygotowanej przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej¹.

1. „Społeczeństwo obywatelskie jest przestrzenią działania instytucji, organizacji, grup społecznych i jednostek, rozciągającą się pomiędzy rodziną, państwem i rynkiem, w której ludzie podejmują wolną debatę na temat wartości składających się na wspólne dobro oraz dobrowolnie współdziałają ze sobą na rzecz realizacji wspólnych interesów.”²
2. „Społeczeństwem obywatelskim jest społeczeństwo, w którym istnieją aktywni, myślący o interesach społeczności obywatele, zależności polityczne oparte na zasadach równości i stosunki społeczne polegające na zaufaniu i współpracy”³

W niniejszym programie społeczeństwo obywatelskie będziemy traktować jako sposób funkcjonowania zorganizowanej przestrzeni. Program określa zadania zarówno dla organizacji pozarządowych, jak i dla administracji publicznej, dzięki którym zostanie zbudowane odpowiednie środowisko dla działalności organizacji pozarządowych, a przez to dojdzie do zaangażowania mieszkańców miasta w rozwój lokalny.

Program realizuje założenia programowe wynikające z dokumentów UE, dokumentów krajowych i regionalnych, i jest zgodny z następującymi dokumentami strategicznymi i regulacjami UE:

- Odnowiona Strategia Lizbońska;⁴
- Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla spójności na lata 2007-2013;⁵
- Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;⁶
- Rozporządzenie (WE) Nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1784/1999;⁷

¹ Niestety w chwili prac nad Programem Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w Dąbrowie Górniczej, Strategia przygotowana przez MPiPS pozostaje projektem Rady Ministrów.

² P. Frączak, M. Rogaczewska, K. Wygnański, *Głos w dyskusji na temat wizji rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce*, Warszawa, luty 2005, mat. powielony.

³ Za R. D. Putnamem.

⁴ Na podstawie: *Zbiór aktów prawnych WE w zakresie funduszy strukturalnych i funduszu Spójności na lata 2007-2013 – komentarz*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, grudzień 2006 r. Strategia Lizbońska została przyjęta w marcu 2000 roku na Szczycie Unii Europejskiej, uzupełniona na Szczycie w Goeteborgu w 2001 roku w zakresie zrównoważonego rozwoju; stanowi program społeczno-gospodarczy Unii Europejskiej, który zakłada przekształcenie do roku 2010 gospodarki Unii Europejskiej w najbardziej konkurencyjną i dynamiczną gospodarkę na świecie, opartą na wiedzy, zdolną do długotrwałego rozwoju, tworzącą większą liczbę lepszych miejsc pracy oraz charakteryzującą się większą spójnością społeczną. Niezadowolające wyniki analizy realizacji założeń Strategii Lizbońskiej stały się przyczyną redefinicji jej zapisów. Na szczycie Rady Europejskiej w marcu 2005 r., został przyjęty dokument „Wspólne działania na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Wspólnotowy program lizbońskiej”, określany jako Odnowiona Strategia Lizbońska - COM (2005) 330 końcowy, Bruksela dnia 20.07.2005; http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/COM2005_330_pl.pdf. Założenia Odnowionej Strategii Lizbońskiej zostały uszczegółowione w pakiecie *Zintegrowanych Wytycznych na rzecz wzrostu i zatrudnienia na lata 2005-2008*, przyjętych przez Radę w dniu 12 lipca 2005 r.

⁵ Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla spójności na lata 2007-2013 zostały przyjęte Decyzją Rady UE 6 października 2006 r. Dz. U. UE L 291 z dnia 21. 10. 2006 r.

⁶ Dz. U. UE L 210 z dnia 31. 07. 2006.

⁷ Dz. U. UE L 210 z dnia 31. 07. 2006.

- Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca na lata 2007-2013 Program „Europa dla Obywateli”⁸;
- Komunikat Komisji dotyczący budowy obywatelstwa europejskiego – Rozwijanie idei obywatelstwa: rozwój europejskiej kultury i różnorodności poprzez programy dotyczące młodzieży, kultury, mediów i aktywizacji obywateli⁹.

PRSODG jest zgodny z następującymi dokumentami krajowymi:

- Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO) 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności – NSS).
- „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020”,

Program ten nie stanowi wyznacznika obszarów współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi czy uściślając obszarów zadań, które administracja chce dotować. Odnosi się do nich powołując się na Ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Wskazaniu szczegółowych obszarów poświęcone są Roczne Programy Współpracy. Program Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w Dąbrowie Górniczej 2008-2013 określa mechanizmy i sposoby ułożenia relacji między NGO a JST, wypracowane wspólnie przez przedstawicieli organizacji pozarządowych i administracji publicznej. Odpowiednie ułożenie tych relacji pozwoli dopiero na osiągnięcie założonych celów. Jest to dokument, który ma pomóc samoorganizacji III sektora w Dąbrowie Górniczej - to po pierwsze - ale ma również wyznaczyć płaszczyznę współpracy z władzą samorządową i metody wspierania przez Urząd Miejski trzeciego sektora. Ponieważ założenia tego programu wprowadzają modelowe i innowacyjne rozwiązania, z pewnością będzie on wymagał aktualizacji, która pozwoli dostosować jego zapisy do ciągle zmieniającej się rzeczywistości.

⁸ Decision No 1904/2006/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 establishing for the period 2007-2013 the programme *Europe for Citizens* to promote active European citizenship, na podstawie <http://www.ukie.gov.pl>

⁹ COM(2004) 154 final, 9 marca 2004. Communication from the Commission: Making citizenship Work: fostering European culture and diversity through programmes for Youth, Culture, Audiovisual and Civic Participation.

III. DIAGNOZA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W DĄBROWIE GÓRNICZEJ.

Miejsce zamieszkania.

Miejsce zamieszkania (dzielnica) przeciętnego mieszkańca Dąbrowy Górniczej jest jednym z podstawowych determinantów wpływających na poziom, szeroko rozumianego, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Z tego punktu widzenia to wyjątkowo złożone miasto, w którym mieszka prawie 130 000 osób i złożonym jest problem aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców Dąbrowy Górniczej. Typowe tereny zurbanizowane (dzielnice miejskie) stanowią mniejszość miasta (ok.22%), zdominowanego przez dzielnice o typowej zabudowie jednorodzinnej (ok.78%). Liczba ludności zamieszkująca „zielone dzielnice” miasta (23%), odwrotnie do powierzchni, jest znacznie mniejsza niż dzielnic miejskich (77%). „Zielone tereny” przeważnie skupione były jeszcze w latach 90. na działalności rolniczej, dziś wydaje się już zanikającej. „Zielone dzielnice”, zróżnicowane przede wszystkim pod względem liczby ludności i rodzaju zabudowy, kiedyś stanowiły osobne wsie (jednostki administracyjne) i stopniowo były przyłączane jako dzielnice do miasta. Mieszkańcom dzielnic po dzień dzisiejszy przeważnie obca jest skala problemów społecznych miasta i jego dużych osiedli. Podobnie mieszkańcom dużych osiedli będą obce problemy wiejskich dzielnic. Warto jednak wspomnieć, iż mieszkańcy dzielnic wiejskich korzystają z dobrodziejstw wielkomiejskich, z kolei mieszkańcy dużych osiedli, dzielnice wiejskie traktują jako tereny rekreacyjno – turystyczne, świetnie nadające się na „tani weekendowy wypad”. Tereny te, stały się również miejscem gdzie z dnia na dzień wyrastają nowe domy jednorodzinne budowane lub remontowane przez średnią i bogatszą grupę społeczną rekrutującą się nie tylko z mieszkańców Dąbrowy Górniczej, i trudno dziś przewidzieć, jak fakt ten wpłynie na wyraźnie bardziej aktywne obywatelsko „zielone dzielnice” Dąbrowy Górniczej.

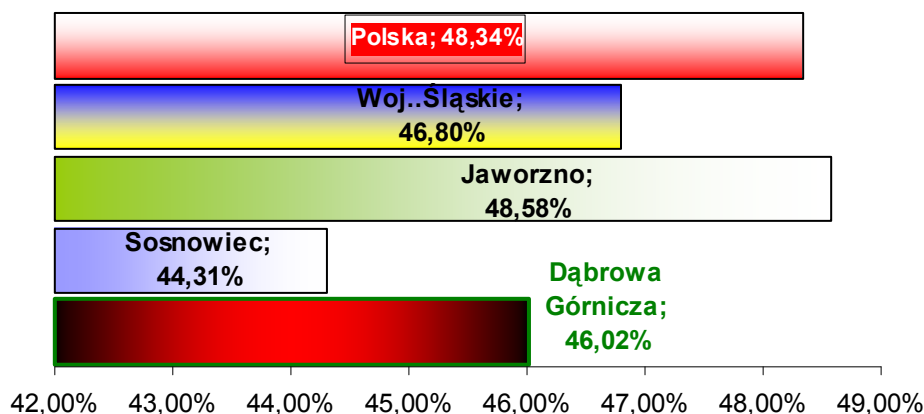
Przewaga ludności napływowej, a tożsamość z wspólnotą.

Miasto, jako część podregionu Zagłębia Dąbrowskiego, uczestniczy od kilkunastu lat w procesie reaktywacji zagłębiowskiej tożsamości. Ponad dwustuletni rozwój przemysłu w tym podregionie pozwolił na jego rozkwit. Szczególnie tzw. okres „Gierkowski” (lata 70 - XX wieku), to poważne inwestycje w Zagłębiu i można by rzec jego „złote czasy”. Jednak w PRL społeczność lokalna musiała ustąpić dominującemu centralizmowi państwowemu. Centralizacja przemysłu spowodowała ogromny napływ ludności, której proces asymilacji z Zagłębiem Dąbrowskim, trwa po dzień dzisiejszy. Najprościej ujmując należy stwierdzić, iż w populacji przeważa ludność napływowa, która nie do końca czuje się związana ze swoją lokalną ojczyzną. Ma to szczególne negatywne konsekwencje, przede wszystkim w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Z drugiej strony fakt, iż pokolenie dzisiejszych 30-latków to ludzie urodzeni w zagłębiowskich miastach, otwarta pozostaje kwestia działalności w organizacjach pozarządowych właśnie w celu integracji miast i powiatów tworzących Zagłębie Dąbrowskie, promocji Zagłębia Dąbrowskiego oraz budowania jego tożsamości, a w konsekwencji większego uczestnictwa w procesach wpływających na rozwój miasta (uczestnictwo w demokracji). Proces budowania tożsamości Zagłębia Dąbrowskiego będzie również zależny od podjętej inicjatywy integracji miast Górnego Śląska i Zagłębia w jeden organizm tzw. „Supermiasto”. Obecnie powołany Górnośląski Związek Metropolitalny ma charakter stowarzyszeniowy i widać w nim miejsce na istnienie miast zagłębia jako jeden z elementów go tworzących. Trudno na dzień dzisiejszy przewidzieć jak potoczą się losy aglomeracji, ale na pewno będzie to miało w przyszłości wpływ na utożsamianie się mieszkańców z miastem, Zagłębiem czy tzw. „Supermiastem”.

Indywidualna aktywność obywatelska mieszkańców Dąbrowy Górniczej

obejmuje postawy i świadomość obywatelską mieszkańców Dąbrowy Górniczej. Określimy ją przez kilka podstawowych czynników. Najłatwiej zacząć od **frekwencji wyborczej**. Sumując udział mieszkańców Dąbrowy Górniczej w wyborach, średnia frekwencja wyborcza dla Dąbrowy Górniczej wynosi 46,02 proc. uprawnionych do głosowania. Jak widać z poniższego wykresu jest to wynik niższy od średniej krajowej i wojewódzkiej, ale wyższy od sąsiedniego Sosnowca.

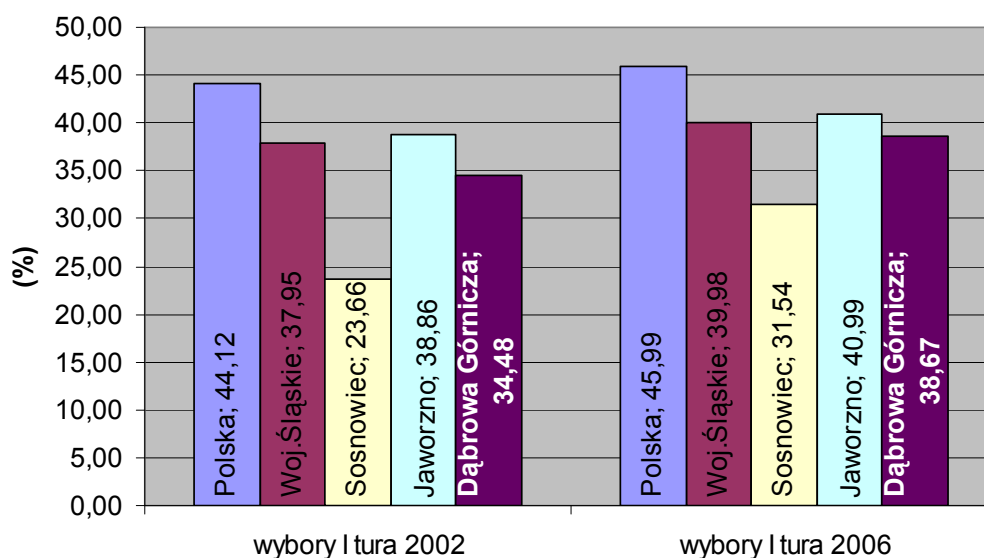
Frekwencja wyborcza lata 2000-2005

Wykres 1. Frekwencja wyborcza lata 2000 – 2005¹⁰

Można dyskutować czy słabsza o dwa, trzy punkty procentowe aktywność mieszkańców miasta w stosunku do średniej krajowej to dużo czy mało? Na pewno przeciętny mieszkaniec Dąbrowy Górniczej nie chodzi do urn częściej niż przeciętny Polak. Co to oznacza? Bardzo uogólniając, możemy stwierdzić, iż ponad połowa mieszkańców miasta nie interesuje się tym kto i w jaki sposób decyduje o ich życiu lub nie ma ochoty zdobyć się na minimalny wysiłek w wypełnieniu obowiązków, jaki nakłada na obywatela demokracja. Analizując frekwencję wyborczą mieszkańców Dąbrowy Górniczej nie sposób nie zauważyć, że podobnie jak zresztą w całym kraju z roku na rok wybory cieszą się coraz to mniejszym zainteresowaniem. Optymistycznym wskaźnikiem jest udział w wyborach samorządowych, w których w roku 2006 wzięło o kilka procent więcej mieszkańców niż w roku 2002. Z drugiej strony fakt udziału w wyborach samorządowych tylko 38,67% uprawnionych w Dąbrowie Górniczej do głosowania, oznacza, iż nawet akt wyborczy w którym mieszkańcy decydują o wyborze władz swojej wspólnoty (a więc tej najbliższej) nie powoduje wzrostu aktywności obywatelskiej.

Frekwencja-wybory do samorządu

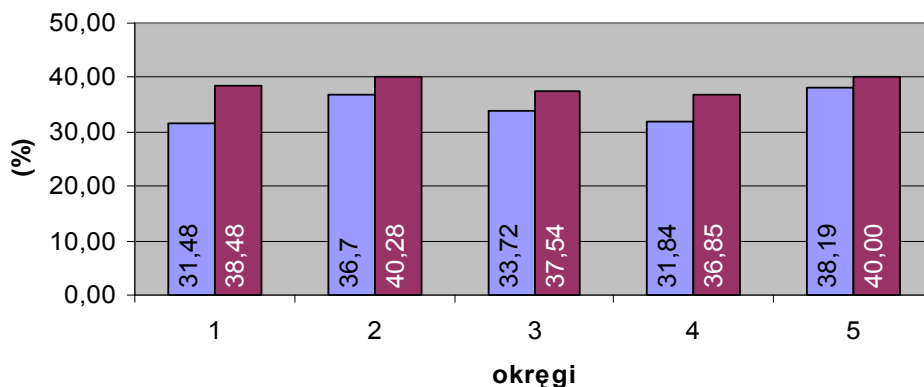
Wykres 2. Frekwencja w wyborach samorządowych do rad miasta 2002-2006¹¹.

¹⁰ Średnią obliczono na podstawie danych PKW

¹¹ Dane na podstawie PKW

Rozpatrując frekwencję w poszczególnych okręgach wyborczych nie zauważymy znacznej różnicy w aktywności mieszkańców. Warto jednak zauważyć, iż w 2006 podobnie jak w wyborach 2002 najwięcej mieszkańców wybrało się do urn w okręgu 2 i 5. Okręg 2 składa się z osiedli stanowiących ściśle centrum miasta oraz kilku dzielnic zielonych. Okręg nr 5 to typowy okręg tzw. zielonych dzielnic miasta.

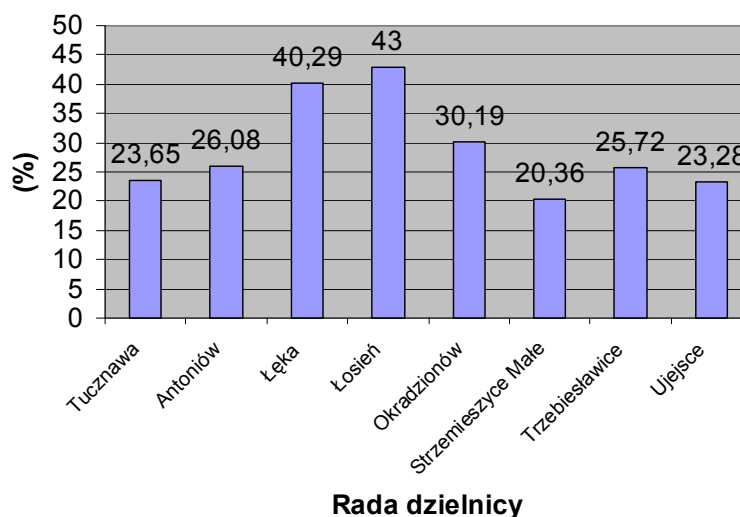
Frekwencja okręgi w Dąbrowie Górniczej - wybory samorządowe

Wykres 3. Frekwencja w okręgach wyborczych w Dąbrowie Górniczej w wyborach samorządowych do rad miasta 2006¹².

Jeszcze gorzej wygląda frekwencja w wyborach do jednostek pomocniczych – Rad dzielnic. Jeżeli uznamy, iż sam fakt istnienia jednostek pomocniczych (na terenie Sosnowca działa 1 jednostka pomocnicza, w Będzinie w ogóle nie istnieją) jest mocną stroną miasta, to i tak działają one tylko w zielonych dzielnicach miasta, a nie działają w osiedlach skupionych w centrum miasta. Fakt, iż jest ona tak niska potwierdza tezę, iż mieszkańcy Dąbrowy Górniczej z różnych przyczyn niechętnie podejmują się odpowiedzialności obywatelskiej i tym samym nie starają się wpływać na sposób ich reprezentacji.

Frekwencja w wyborach do jednostek pomocniczych 2007

Wykres 4. Frekwencja w wyborach do jednostek pomocniczych¹³

¹² Dane na podstawie PKW

¹³ Dane własne Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej

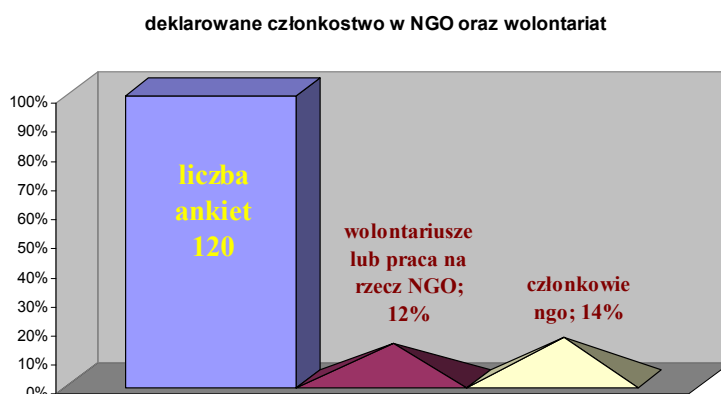
Brak jednostek pomocniczych w rejonie centrum miasta, można by wytłumaczyć tym, iż tu problemy w większości dotyczą dużych osiedli mieszkaniowych (blokowisk), które funkcjonują w ramach spółdzielni mieszkaniowych lub wspólnot. Indywidualną aktywność obywatelską możemy zatem zmierzyć na podstawie frekwencji na zebraniach członkowskich.

Administrator:	Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych	Spółdzielnie mieszkaniowe
Frekwencja na zebraniach	40-50% Właściciele wykupionych mieszkań (ok. 4000/9000 całych zasobów MZBM) ¹⁴	10% ¹⁵

Tabela 1. Frekwencja na zebraniach spółdzielni mieszkaniowych i MZBM w Dąbrowie Górniczej 2000 – 2005

Powyższe zestawienie wskazuje, iż szczególnie w spółdzielniach mieszkaniowych lokatorzy nie są zainteresowani osobistym wpływem na zarządzanie ich wspólnotą mieszkaniową, frekwencja na poziomie 50% w mniejszych wspólnotach utworzonych w ramach MZBM pozwala zaryzykować stwierdzeniem, iż w małych wspólnotach łatwiej o aktywność jej członków, z tym, że frekwencja na poziomie 50% nie jest wcale zadowalająca, bo oznacza, że połowa właścicieli mieszkań nie interesuje się ich losem.

W celu określenia innych wskaźników indywidualnej aktywności obywatelskiej przeprowadzono badania ankietowe 120 mieszkańców miasta¹⁶. Wynika z nich, że aż 104 ankietowanych odpowiedziało pozytywnie na pytanie: Czy interesują Panią/Pana sprawy społeczno – polityczne w mieście (przyszłość miasta). Oznacza to, że na 120 przebadanych 86 proc. deklaruje zainteresowanie swoją społecznością lokalną. Z tych samych badań wynika, iż 77 proc. zna radnego miasta ze swojego okręgu i co ciekawe, aż 66 proc. zna działacza lokalnej organizacji pozarządowej. 95 osób poprawnie wskazało znaczenie słowa organizacja pozarządowa czyli prawdopodobnie 79 proc. badanych rozumie jego znaczenie. Można zatem wyciągnąć wnioski, że indywidualna aktywność obywatelska mieszkańców Dąbrowy Górniczej, nie wypada najgorzej, w każdym razie większość mieszkańców interesuje się tzw. „życiem politycznym miasta”. Niestety, zainteresowanie to nie przekłada się na wysokość frekwencji wyborczej, niższej w Dąbrowie Górniczej od średniej krajowej. Indywidualną aktywność obywatelską psuje nam również wskaźnik deklaracji przynależności do organizacji pozarządowej i wolontariatu. W przeprowadzonych badaniach 17 osób zadeklarowało przynależność do organizacji pozarządowej, a jeszcze mniej bo 15 osób odpowiedziało pozytywnie na pytanie: Czy Pani/Pan w ostatnim roku był wolontariuszem – wykonywał/a jakąś pracę, zadanie na rzecz jakiejś organizacji społecznej.

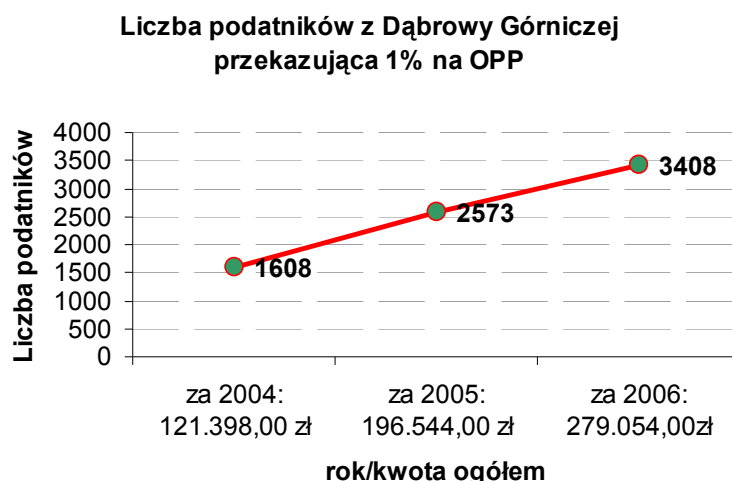
Wykres 5: Deklaracja działalności na rzecz organizacji pozarządowej lub świadczenia wolontariatu

¹⁴ Dane MZBM

¹⁵ Średnia obliczona na podstawie danych spółdzielni mieszkaniowych.

¹⁶ Badania Stowarzyszenia Zielone Zagłębie w ramach projektu: „Wspólny Cel: NGO z JST”

Porównując te wyniki z wynikami krajowymi, z raportu COBS „Stan społeczeństwa obywatelskiego w latach 1998 – 2006” dowiemy się, że w latach 2002-2006 nieco wzrosła liczba osób, które w roku poprzedzającym badanie dobrowolnie i nieodpłatnie pracowały na rzecz swojej społeczności lokalnej lub potrzebujących (z 19 proc. w roku 2002 do 24 proc. w 2004 i 23 proc. 2005). Jeżeli do indywidualnej aktywności mieszkańców zaliczymy wspieranie organizacji pozarządowych w ramach odpisu 1%, traktując ten akt jako zrozumienie i chęć wsparcia działalności w III sektorze, cieszy fakt tendencji wzrostowej i coraz większej popularności odpisu. Biorąc pod uwagę fakt uproszczenia systemu odpisów (będą wymagały mniejszego zaangażowania podatnika w procedury przekazania środków) możemy zakładać, iż tego rodzaju wsparcie będzie rosnąć z roku na rok. Trzeba przy tym pamiętać, iż podatnicy niekoniecznie przekazują środki na wsparcie organizacji działających w Dąbrowie Górniczej, dlatego warto zwrócić uwagę na podjętą przez Urząd Miejski akcję propagującą odpis na Organizacje Pożytku Publicznego z Dąbrowy Górniczej. Nie cieszy, iż w skali kraju z odpisu 1% na rzecz OPP skorzystało 4,85% podatników, a w Dąbrowie Górniczej 3,6%

Wykres 6: Liczba podatników z Dąbrowy Górniczej korzystająca z odpisu 1% na organizacje pożytku publicznego¹⁷

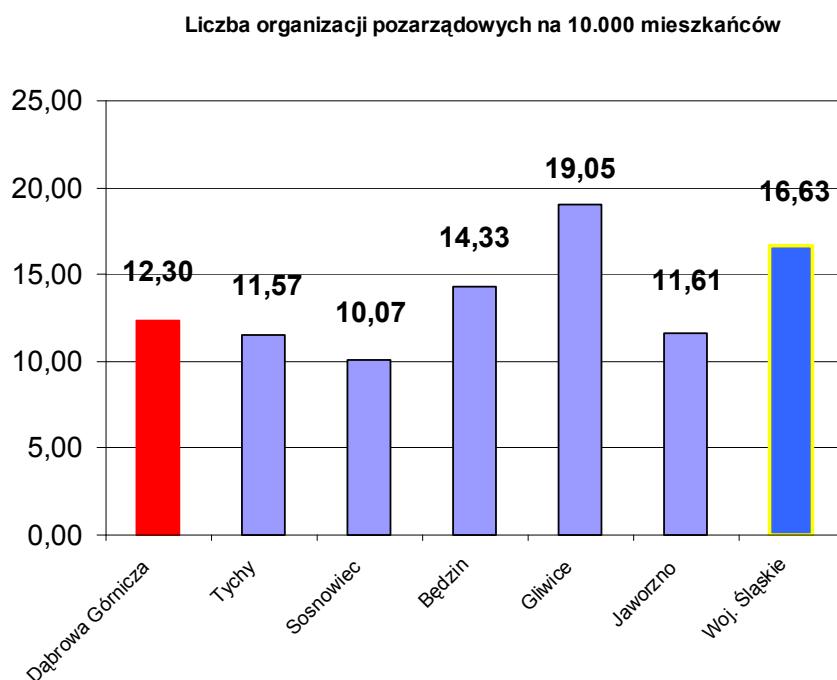
Podsumowując prześledzone wskaźniki na pewno możemy przyjąć, iż poziom indywidualnej aktywności obywatelskiej mieszkańców Dąbrowy Górniczej nie wyróżnia się znacznie ponad średnią krajową i z tego względu Dąbrowa Górnicza nie stanowi wyjątku na obywatelskiej mapie polski.

Obywatelska aktywność grupowa - Organizacje pozarządowe w Dąbrowie Górniczej

Obywatelska aktywność grupowa przejawia się w działalności różnorodnych wspólnot, przede wszystkim w działalności organizacji pozarządowych o charakterze obywatelskim, wspólnot lokalnych i samorządowych, a także nieformalnych grup i ruchów społecznych (wspólnot sąsiedzkich, subkulturowych itp.). Za nim bliżej przyjrzymy się organizacjom pozarządowym działającym w Dąbrowie Górniczej, warto wrócić do wspomnianych zielonych (wiejskich) dzielnic miasta. To właśnie tam, zgodnie ze Statutem Miasta funkcjonuje 8 jednostek pomocniczych. Rady dzielnic są wsparte 11 jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych oraz 12 Kołami Gospodyń Wiejskich funkcjonujących prawie we wszystkich zielonych dzielnicach miasta. Świadczy to, o być może nieświadomej, ale jednak postawie obywatelskiej mieszkańców tej części miasta. Oczywiście z przyczyn wspomnianych przy okazji omawiania wpływu miejsca zamieszkania i przewagi ludności napływowej wśród mieszkańców miasta, sytuacja zupełnie inaczej wygląda na terenie dzielnic miejskich, gdzie nie występuje działalność obywatelska w powyżej wskazanych formach. Tu, w większości działają właśnie organizacje pozarządowe, partie polityczne i związki zawodowe (tzw. ułomne organizacje pozarządowe).

¹⁷ Dane Urząd Skarbowy w Dąbrowie Górniczej

Na podstawie rejestrów prowadzonych przez Urząd Miejski oraz rejestru w Krajowym Rejestrze Sądowym możemy określić, iż w mieście funkcjonuje 235 podmiotów, które możemy zaliczyć do tzw. III sektora czyli sektora samoorganizujących się obywateli. Niestety, bardzo trudno w obecnej sytuacji określić, ile z tych organizacji naprawdę działa. Z prowadzonych badań przez Stowarzyszenie Zielone Zagłębie w ramach próby diagnozy III sektora w Dąbrowie Górniczej wynika, iż 50 podmiotów w ogóle nie kontaktuje się z Urzędem Miejskim co prawdopodobnie oznacza, iż nie funkcjonują. W wyniku podjęcia przez Urząd Miejski w 2007 roku działań w kierunku zbudowania systemu współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, powstała Mapa Aktywności Obywatelskiej – baza organizacji pozarządowych w Dąbrowie Górniczej. W wykazie tego narzędzia internetowego na dzień 31.07.2007 znajduje się 70 organizacji. Organizacje same zgłaszały się do bazy, w odpowiedzi na zaproszenie Urzędu Miejskiego, przesłanego do wszystkich organizacji z rejestrów. Fakt funkcjonowania bazy od miesiąca maja 2007 pozwala optymistycznie założyć, że wkrótce liczba wpisanych organizacji, które administracja samorządowa dla swoich potrzeb uznaje za aktywne, będzie rosła. Twórcy bazy zakładają, iż po roku działalności znajdą się w niej wszystkie aktywne NGO z Dąbrowy Górniczej. Ostrożnie możemy założyć, iż w Dąbrowie Górniczej aktywnie działających organizacji pozarządowych jest w granicach 100. Zatrzymajmy się jeszcze przy liczbie organizacji pozarządowych na terenie Dąbrowy Górniczej i postarajmy się porównać je z innymi samorządami. W tym celu wykorzystamy dane REGON. Oczywiście oznacza to, iż będziemy porównywać podmioty, które REGON posiada, co oznacza, iż nie będą to wszystkie organizacje obywatelskie działające w określonych miastach.

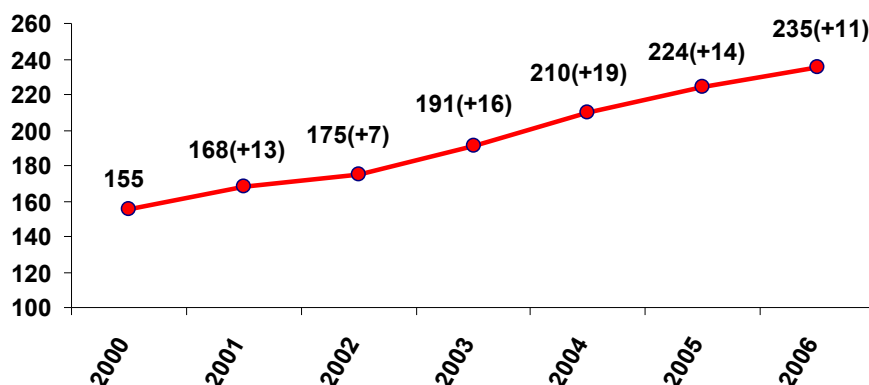

Wykres 7: Zestawienie wskaźnika: ilość organizacji pozarządowych na 10 000 mieszkańców (REGON).

Oczywiście liczba organizacji nie pozwala nam ocenić poziomu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a jest jedynie jednym ze wskaźników. Jak wiadomo ilość, nie przekłada się na jakość, a znaczenie tego wskaźnika pomniejsza wspomniany wcześniej fakt trudności z określeniem, które to z organizacji faktycznie prowadzą działalność. Jak widać z wykresu, Dąbrowa Górnicza nie wypada pod względem ilości organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców najgorzej, ale nie przekracza wskaźnika za województwo śląskie. Przyglądając się w latach 2000 – 2006 przyrostowi organizacji pozarządowych możemy zauważyć, iż w każdym roku podejmowane są przez mieszkańców miasta próby stworzenia nowych podmiotów społecznych. Poniższy wykres przedstawia jedynie przyrost ewidencyjny. Część z organizacji już nie istnieje, a więc nie do końca słusznym wydaje się coroczne ich sumowanie¹⁸.

¹⁸ Choć rejestry ulegają pewnym weryfikacjom, są najczęściej rejestrem powstających organizacji, zaś podmioty, które zakończyły działalność w praktyce zazwyczaj nie zgłaszają faktu zaprzestania działalności.

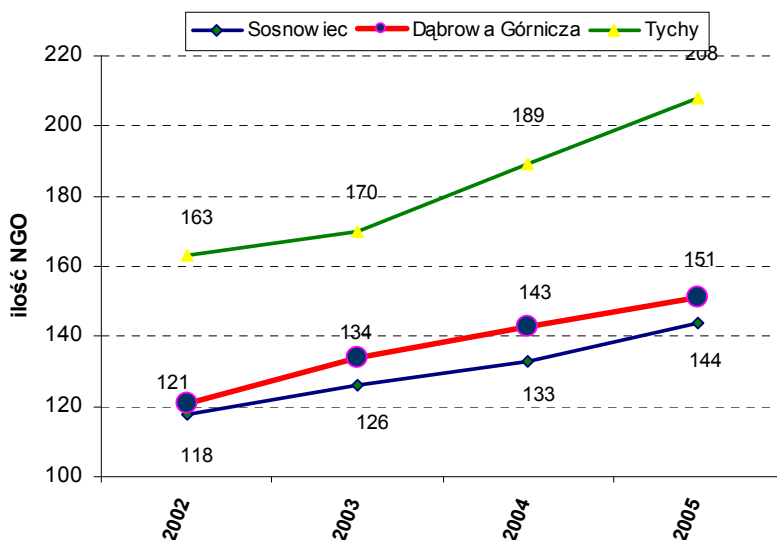
Przyrost organizacji pozarządowych w Dąbrowie Górniczej w latach 2000-2006

Wykres 8: Przyrost organizacji pozarządowych w Dąbrowie Górniczej w latach 2000 – 2005.

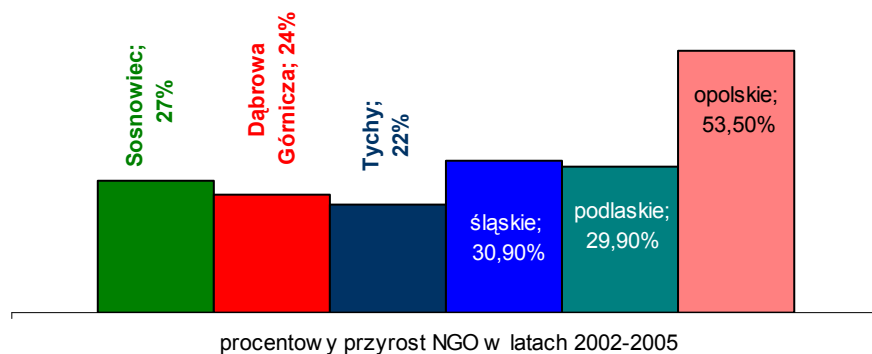
Dla porównania z innymi samorządami użyjemy ponownie liczb wynikających z systemu REGON. Z poniższego wykresu wynika, iż choć w sąsiednim Sosnowcu wskaźnik ilości NGO na 10.000 mieszkańców jest niższy niż w Dąbrowie Górniczej, to w Sosnowcu przybywa NGO w większym tempie.

Przyrost organizacji (REGON)

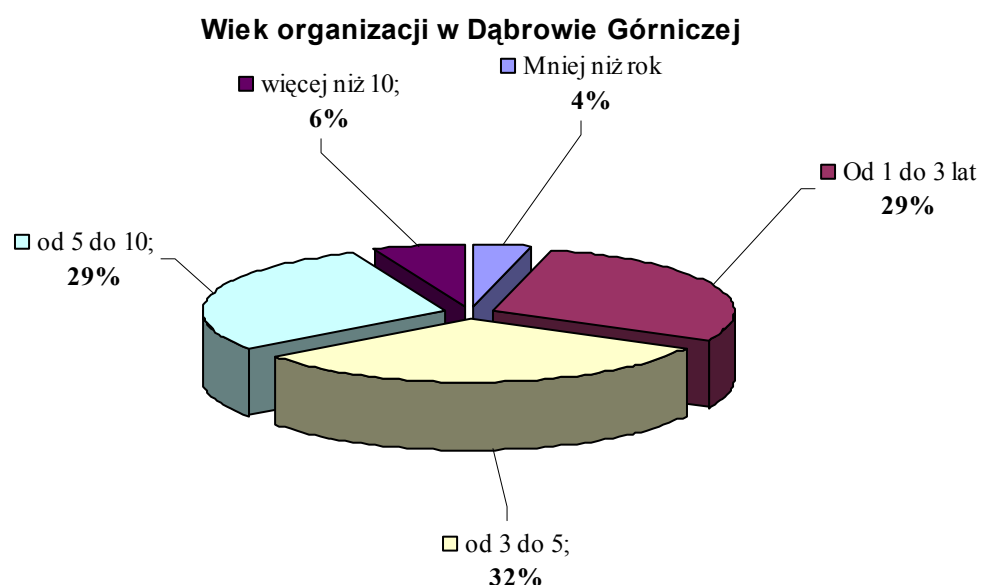
Wykres 9. Przyrost NGO w systemie REGON w latach 2002-2005, na podstawie danych GUS

Obliczając procentowy przyrost organizacji w latach 2002-2005, wyraźnie widać, iż wskazane samorzady wypadają gorzej niż średnia za województwo, a samo województwo śląskie wypada nie najlepiej w skali kraju – mniejszy przyrost organizacji występuje tylko w Województwie Podlaskim.

Wykres 10. Przyrost procentowy NGO w systemie REGON w latach 2002-2005, na podstawie danych GUS

Jak wcześniej wspomniano, w ramach Mapy Aktywności Obywatelskiej (MAO) (www.ngo.dabrowa-gornicza.pl) udało się zgromadzić 70 organizacji pozarządowych działających w Dąbrowie Górniczej. Powyższe dane nie oddają pełnego obrazu ilościowego funkcjonujących organizacji i trudno też stwierdzić co oznaczają dane z innych miast, czyli ile z organizacji znajdujących się w REGON jest aktywnych. Opierając się na danych z MAO przyjrzyjmy się wiekowi dąbrowskich NGO.

Wykres 11. Wiek organizacji pozarządowych w Dąbrowie Górniczej na podstawie Mapy Aktywności Obywatelskiej.

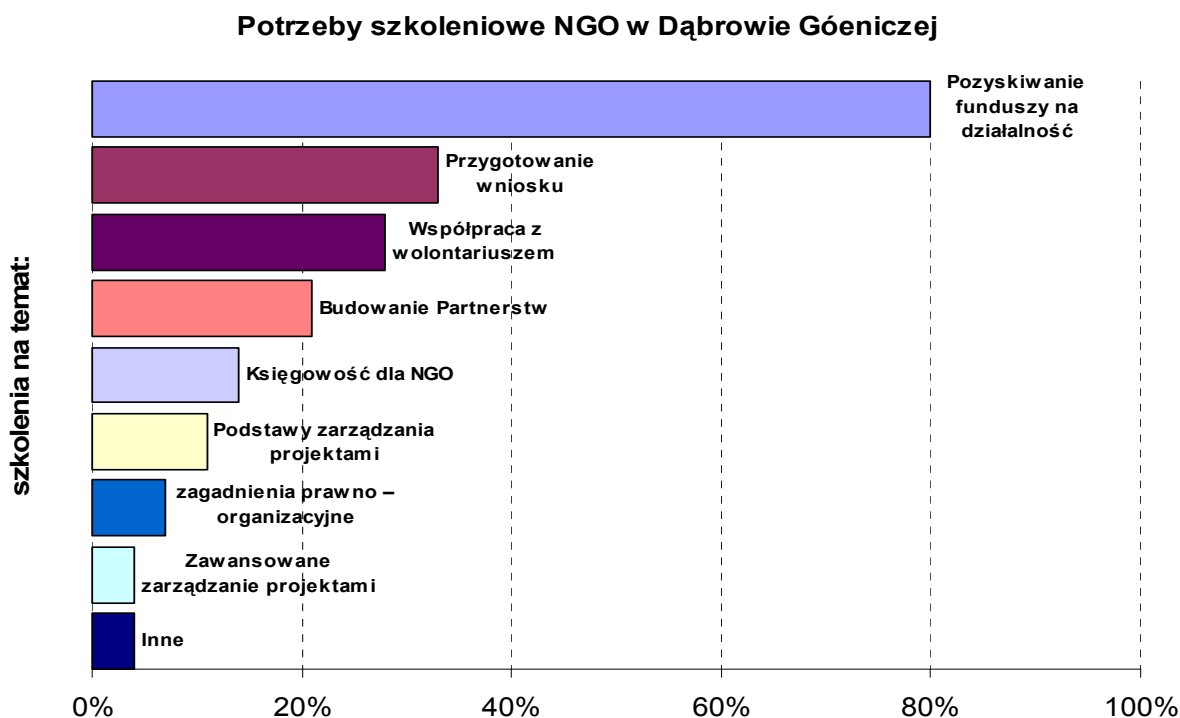
Łatwo zauważyć, iż tylko 6% organizacji prowadzi działalność dłużej niż 10 lat, co oznacza, iż są to podmioty o pewnej już stabilnej strukturze, wypracowanej strategii pozyskiwania środków na działalność. Specyfika działalności organizacji pozarządowej powoduje, iż powstają one najczęściej w wyniku zapotrzebowania na rozwiązanie jakiegoś problemu mieszkańców i ich zaangażowania w jego rozwiązanie. Bardzo często inicjatywa obywatelska nie wytrzymuje zderzenia z rzeczywistością, min. z powodu oparcia swojej działalności na społecznej pracy członków, którzy z różnych powodów życiowych ulegają tzw. „wypaleniu”. Krytycznym wydaje się okres pierwszych 5 lat działalności organizacji. W tym czasie organizacja powinna wypracować mechanizmy pozwalające jej na zatrudnienie stałego personelu i prowadzenie biura, co daje jej podstawy do dalszego funkcjonowania. Warto zwrócić uwagę, że 65% organizacji jest młodsza niż 5 lat i trudno wnioskować, jak potoczą się ich dalsze losy. Wydaje się, iż bez wsparcia organizacji infrastrukturalnych oraz samorządów i tzw. Inkubatorów NGO lub instytucji wspierających rozwój społeczeństwa obywatelskiego większość z nich nie dotrwa do 5 roku działalności. Utwierdza w tym stan dąbrowskich NGO, który obrazuje poniższa tabela.

Nr pytania	Pytanie	Odpowiedzi	
I.	CZŁONKOWIE ORGANIZACJI, WOŁONTARIUSZE, PRACOWNICY		
1.1	Liczba członków	Od 0 do 20	7
		Od 20 do 50	17
		Od 50 do 100	10
		Powyżej 100	8
1.2	Liczba wolontariuszy	Od 0 do 20	11
		Od 20 do 50	6
		Od 50 do 100	4
1.3	Liczba pracowników (etat)	Od 0 do 20	8
		Od 20 do 50	3
		Od 50 do 100	2
II.	ZASOBY ORGANIZACJI		
2.1	Czy organizacja posiada	Siedzibę z biurem	24
		Siedzibę, ale nie prowadzi biura w siedzibie	14
		Organizacja nie prowadzi biura w ogóle	5
2.2	Czy siedziba lub lokal który traktują państwo jako biuro jest	Własnością organizacji	5
		Wynajmowany odpłatnie	12
		Wynajmowany odpłatnie, ale na preferencyjnych warunkach	6
		Własnością innego podmiotu, który udostępnia lokal organizacji	18
2.3	Czy organizacja posiada	Sprzęt komputerowy	19
		Samochód	3
		Sprzęt biurowy	21
		Działkę	1
		Budynki	1
		Papiery wartościowe	1
		Inne	2
III.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ORGANIZACJI		
3.1	Urząd Miasta Dąbrowa Górnicza		23
3.2	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego		1
3.3	Inne Urzędy Gmin lub Powiatów		2
3.4	Inne Urzędy Marszałkowskie		1
3.5	Administracja Centralna (Rząd, Ministerstwa i inne)		2
3.6	Fundusze Europejskie		1
3.7	Granty Organizacja Pozarządowych (np. Fundacji)		2
3.8	Sponsorzy i darczyńcy prywatni		25
3.9	Składki członkowskie		34
3.10	Inne		2
IV.	WSPÓŁPRACA Z URZĘDEM MIASTA w DĄBROWIE GÓRNICZEJ		
4.1	Czy organizacja współpracuje z Urzędem Miasta w Dąbrowie Górniczej	TAK	32
		NIE	3
4.2	Otrzymywanie informacji z UM		32
4.3	Konsultowanie kierunków działalności miasta (strategii, dokumentów operacyjnych)		9
4.4	Konsultowanie aktów prawa lokalnego		4
4.5	Konsultowanie Roczego Programu Współpracy		11

4.6	Uczestniczenie w Komisjach Rady Miejskiej	5
4.7	Korzystanie z porad prawno – finansowych urzędników UM	2
4.8	Ubieganie się o dotacje z UM	31
4.9	Ubieganie się wspólnie z UM o dotacje z poza gminy	7
4.10	Inne (Organizacja Imprez)	2
V.	POTRZEBY ORGANIZACJI	
5.1	Lokale na działalność	20
5.2	Wyposażenie komputerowo – biurowe	12
5.3	Środki na personel	14
5.4	Wolontariusze	4
5.5	Wsparcie Księgowości	10
5.6	Doradztwo prawne	8
5.7	Samochód	1
5.8	Szkolenia w zakresie NGO	10
5.9	Inne (Własna działalność)	1
VI.	POTRZEBY SZKOLENIOWE ORGANIZACJI	
6.1	Pozyskiwanie funduszy na działalność	34
6.2	Przygotowanie wniosku	14
6.3	Podstawy zarządzania projektami	5
6.4	Zawansowane zarządzanie projektami	2
6.5	Współpraca z wolontariuszem	12
6.6	Budowanie Partnerstw	9
6.7	Zarządzanie NGO – zagadnienia prawno – organizacyjne	3
6.8	Księgowość dla NGO	6
6.9	Inne	2

Tabela 2. Wyniki badań telefonicznych przeprowadzonych na organizacjach pozarządowych z Dąbrowy Górniczej. Z pośród 70 organizacji wpisanych do Mapy Aktywności Obywatelskiej udało się zdiagnozować 42.

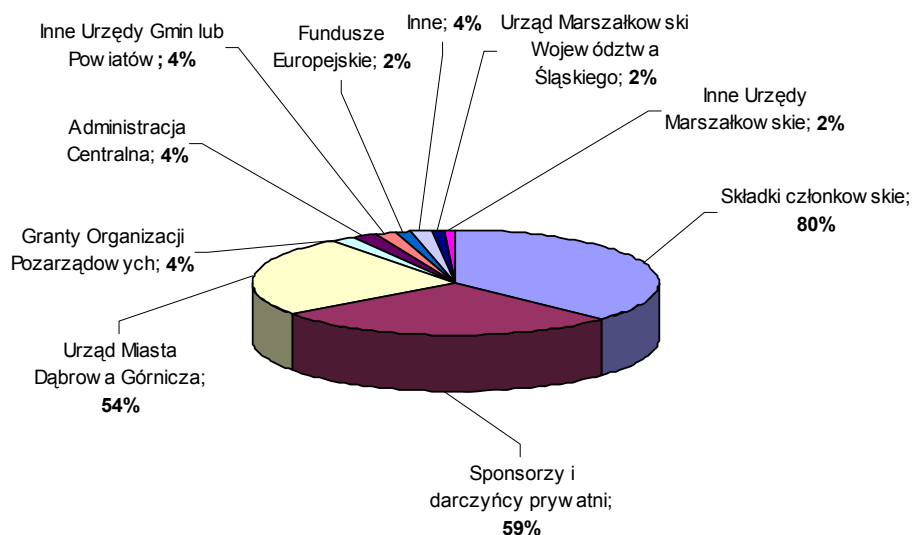
Jak wynika z powyższego zestawienia 40 proc. organizacji liczy od 20 do 50 członków. 19 proc. powyżej 100, a poniżej 20 członków 16 proc. przebadanych organizacji. 57 % organizacji stwierdziło, iż prowadzi swoje biura w siedzibie co stanowi dość zaskakujący wynik i oznacza, że organizacje radzą sobie z problemem lokalowym. Część z nich jest wspierana przez miasto w utrzymaniu lokali. 11% organizacji w ogóle nie prowadzi biura. Wynik tego badania może jednak fałszować fakt, iż badanie było prowadzone telefonicznie, co oznacza, że w większości udało się zdiagnozować organizacje do których da się dodzwonić min. dlatego, że prowadzą biura. Na pewno problem lokalowy to jedna z barier dla rodzącej się organizacji choćby z powodu zabezpieczenia środków na opłaty czynszowe. Tylko 11% organizacji stwierdziło, iż siedziba jest własnością organizacji. 50% badanych organizacji stwierdziło, iż posiada sprzęt biurowy, a 45 komputer co jest zapewne logiką posiadania biura. Pozostałe organizacje funkcjonują zapewne, na zasadzie korzystania z użyczenia sprzętu biurowego w różnego rodzaju instytucjach lub przedsiębiorstwach. Oczywiście podobnie jak w przypadku problemu lokalowego, korzystanie ze sprzętu biurowego jest barierą w rozwoju organizacji. 47% organizacji wymieniło lokal na działalność jako największą z potrzeb, a 33% środki na personel. 30% organizacji zatrudnia pracowników etatowych. 28% organizacji uznaje, za największą potrzebę wyposażenie w sprzęt biurowy. Nie wolno pominąć faktu, iż dąbrowski magistrat wspiera lokalowo NGO w formie zwalniania z opłat czynszowych w swoich zasobach. W roku 2007 jest to: 8 organizacji wynajmuje lokal po cenach ulgowych, a 17 bezpłatnie. Organizacje odczuwają również następujące potrzeby szkoleniowe:

Wykres 12. Potrzeby szkoleniowe NGO w Dąbrowie Górniczej.

Uwagę zwraca przede wszystkim potrzeba organizacji szkoleń w temacie pozyskiwania środków na działalność. Przyglądając się wskazaniom przez organizacje źródeł finansowania ich działalności możemy wyciągnąć bardzo niepokojący wniosek. Dąbrowski III sektor jest głównie klientem Urzędu Miejskiego, na co wskazuje przewaga deklaracji iż, źródłem dotacji jest UM (54%).

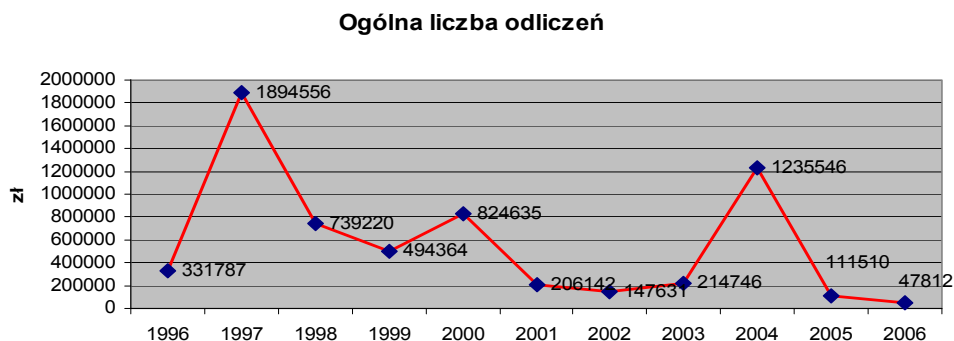
Źródła finansowania organizacji pozarządowych z Dąbrowy Górniczej

Wykres 13. Źródła finansowania NGO w Dąbrowie Górniczej¹⁹.

¹⁹ Liczba oznacza procent organizacji badanych (42), które wskazały dane źródło finansowania jako jedno z trzech najważniejszych.

Pozytywnym jest fakt, iż NGO wskazują inne źródła instytucji dotujących i co najważniejsze, aż 59% wskazuje sponsorów i darczyńców. Niestety dane Urzędu Skarbowego w Dąbrowie Górniczej nie są już takie optymistyczne. Liczba podatników (CIT-8), która skorzystała z odliczeń od roku 1996 spadła z 45 do 19 co również odbiło się na kwotach pieniężnych jakie z tego tytułu wpłynęły na działalność społeczną:

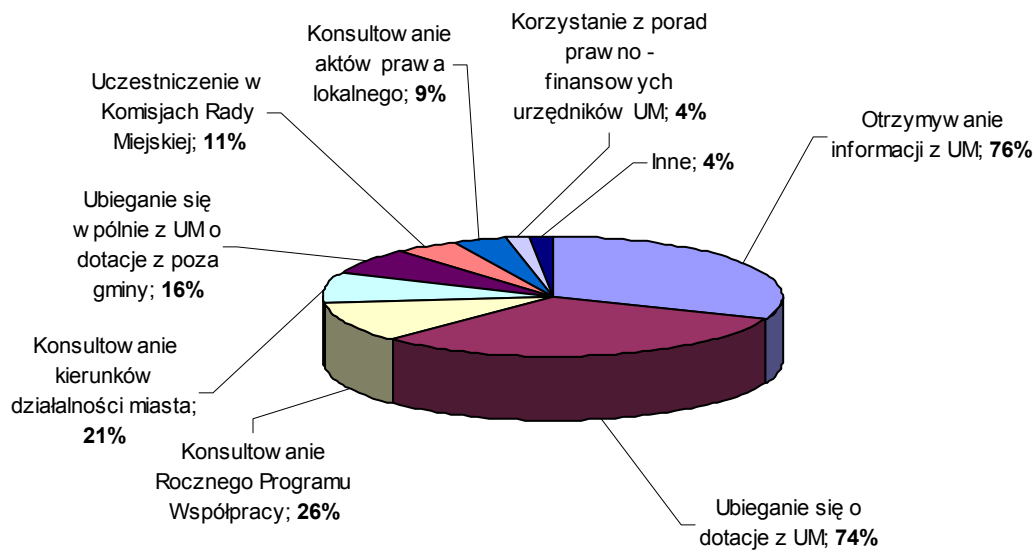

Wykres 14. Odliczenia z tytułu darowizn(CIT-8).

Z krótkiej charakterystyki źródeł finansowania możemy wyciągnąć wniosek, iż organizacje w większości opierają się na realizacji zadań z dotacji Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej. Zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, środki te przekazywane są w drodze konkursu ofert. Do pozytywnych aspektów współpracy Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej z podmiotami realizującymi zadania wchodzące w sferę działań pożytku publicznego jest coroczne uchwalanie programu współpracy, który zresztą jest narzucony przez ustawę. Niestety program ten jest tworzony tylko przez pracowników administracji i choć podejmowali oni próby konsultowania projektu dokumentu z organizacjami, to same organizacje nie były zbyt zainteresowane zgłaszaniem do niego uwag. Podobnie dzieje się w innych samorządach, a modele współpracy administracji publicznej z pozarządówką sugerują tworzenie płaszczyzn porozumienia między samymi organizacjami (Forum organizacji pozarządowych) oraz między JST a NGO (Rada działalności pożytku publicznego). Bez stworzenia tzw. mechanizmów współpracy niefinansowej trudno będzie uzyskać efekty wynikające z potencjału III sektora i faktu, iż mieszkańcy podejmują sami inicjatywy, na rzecz społeczeństwa, często takie, których potrzeby administracja publiczna nie byłaby sama w stanie dostrzec.

Z deklaracji organizacji pozarządowych wynika, iż 76% NGO otrzymuje informacje z Urzędu Miejskiego. Nie wiemy jakie są to informacje, ale biorąc pod uwagę, iż 74 % deklaruje ubieganie się o dotację w Urzędzie Miejskim, zapewne jest to informacja na temat konkursu ofert. Biorąc pod uwagę artykuły pojawiające się na stronach internetowych Urzędu Miejskiego brak informacji na temat możliwości ubiegania się o środki dla NGO. Brak też na wzór np. Gliwic, Częstochowy specjalnego serwisu internetowego dla organizacji pozarządowych, a to dziś podstawowe narzędzie komunikacji.

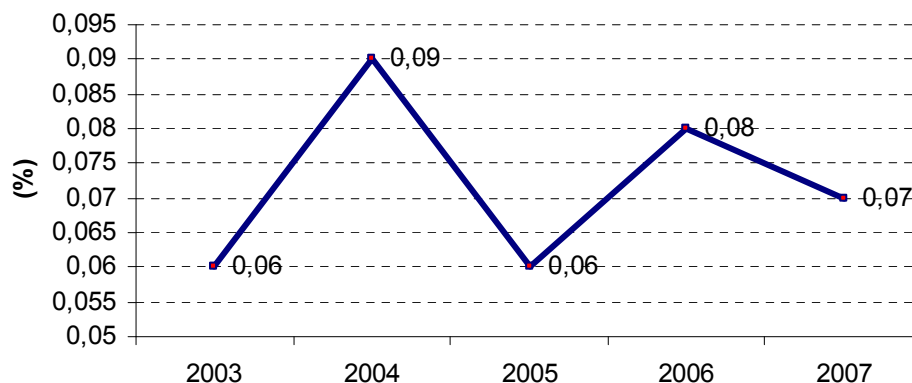
Współpraca NGO z JST w Dąbrowie Górniczej

Wykres 15. Formy współpracy NGO z JST w Dąbrowie Górniczej.²⁰

Deklaracja badanych organizacji o konsultowaniu Rocznego Programu Współpracy (26%) wydaje się wątpliwa, biorąc pod uwagę fakt, iż tylko 2 organizacje odpowiedziały na zadane przez Urząd Miejski pytanie dotyczące w/w dokumentu. Do mocnych stron współpracy z podmiotami obywatelskimi Dąbrowy Górniczej należą bez wątpienia ogłaszane od lat konkursy na dotacje i to w różnych dziedzinach. Miasto przekazuje średnio 0,07% budżetu miasta (wydatków) na dotacje dla organizacji pozarządowych. Niestety w roku 2007 nastąpił spadek przekazanych środków na dotacje, co oznacza mniej środków dla III sektora i dalsze zachowanie dla administracji publicznej wykonywania większości zadań.

stosunek dotacji do wydatków budżetu miasta

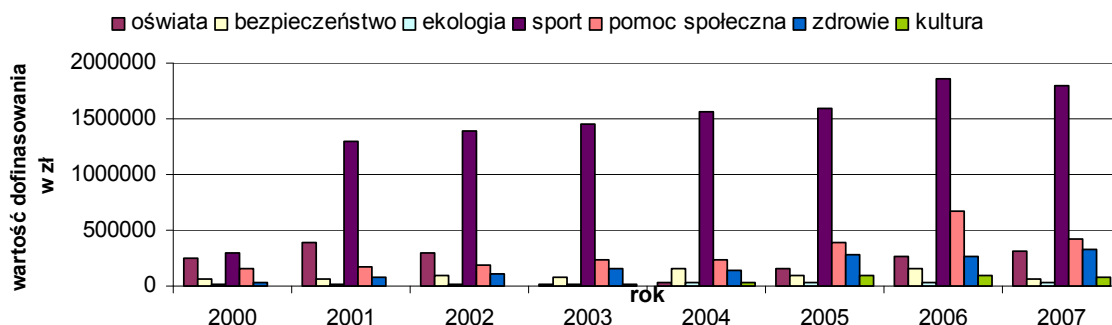
Wykres 16. Procentowy stosunek wielkości dotacji dla NGO do wydatków budżetu miasta.

Druga sprawa czy organizacje są gotowe na przejmowanie zadań, jeżeli wcześniej wykazaliśmy, iż miasto poza dotowaniem zadań nie prowadzi działań wspierających i zmierzających ku profesjonalizacji III sektora. Jak widać z wykresu przedstawiającego wysokość dotacji w różnych dziedzinach najwięcej środków miasto przeznacza na wsparcie klubów sportowych i NGO

²⁰ Liczba oznacza procent organizacji badanych (42), które wskazały daną formę współpracy jako jedną z trzech najważniejszych.

działających w zakresie sportu, turystyki i rekreacji. Zważywszy na fakt rozwoju organizacji, zajmujących się pomocą społeczną i tzw. przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu, co w przypadku Integracji Wspólnot lokalnych jest ważnym elementem, niepokoi fakt, tak małej ilości środków w tym temacie. Podobnie ze środkami dla organizacji działających w zakresie kultury.

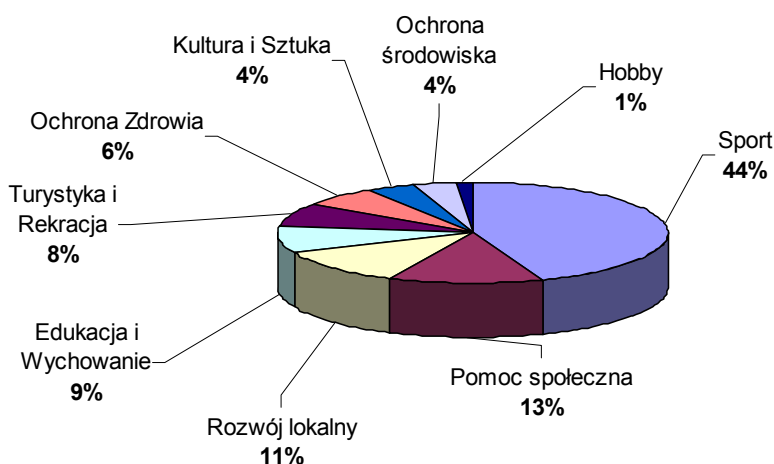
Zestawienie porównawcze udzielonych dotacji dla organizacji pozarządowych latach 2000-2007

Wykres 17. Dotacje Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej dla NGO.

Ostatecznie na podstawie deklaracji podmiotów pozarządowych dąbrowskie NGO działają w następujących obszarach:

Rodzaj działalności NGO w Dąbrowie Górniczej

Wykres 18. Obszary działalności NGO w Dąbrowie Górniczej.

Podobnie jak w całym kraju najczęściej organizacje działają na polu: sport. Z naszych badań wynika, iż 13 % zajmuje się pomocą społeczną, a 6% zdrowiem co pokazuje, iż w mieście istnieje potencjał do wykorzystania w zakresie integracji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Nie jest dobrze z organizacjami zajmującymi się kulturą i sztuką, co ma jak wcześniej zaznaczyliśmy z punktu widzenia pielęgnowania tradycji zagłębia znaczenie przy rozważaniu integracji wspólnot lokalnych. 11% NGO działa na polu: rozwój lokalny, a to oznacza, że są NGO zajmujące się rozwojem demokracji i samorządności. Brak w Dąbrowie Górniczej organizacji infrastrukturalnych, czyli takich które zajmują się wspieraniem innych NGO i organizacją III sektora. Owszem istnieje Stowarzyszenie Zielone Zagłębie, które rozwija się w tym kierunku, ale stawia dopiero pierwsze kroki i trudno dziś uznać, aby było na tyle silne by mocno wspierać dąbrowską pozarządówkę. Warto odnotować fakt, iż organizacja ta w partnerstwie z Urzędem Miejskim uzyskała dotację z Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich min. na stworzenie Wieloletniego Programu Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, organizację Dąbrowskiego Forum Organizacji Pozarządowych, budowę portalu internetowego dąbrowskich NGO oraz na szkolenia dla organizacji na temat: pozyskiwania środków na działalność spoza budżetu miasta i szkolenia dla młodzieży na temat: działalności w III sektorze i wolontariatu.

BILANS STRATEGICZNY

ANALIZA SWOT

SŁABE STRONY:	MOCNE STRONY:
<p>Duży odsetek ludności napływowej do Miasta i słaba identyfikowalność z wspólnotą lokalną.</p> <p>Podział mieszkańców na mieszkańców „zielonych dzielnic” (wiejskich) i na mieszkańców centralnej typowo miejskiej części miasta – brak zrozumienia problemów.</p> <p>Niski poziom zainteresowania procesami demokratycznymi.</p> <p>Słaby stopień wiedzy na temat możliwości organizowania się obywateli i działalności w organizacjach oraz wolontariatu.</p> <p>Niewiedza wśród mieszkańców na temat korzyści jakie daje szczególnie młodym ludziom działalność w organizacjach pozarządowych i wolontariat.</p> <p>Przeciętna liczba organizacji w rejestrach. Trudna do zdiagnozowania liczba aktywnych organizacji. (liczba organizacji zapisanych w rejestrach nie odpowiada organizacjom aktywnym)</p> <p>Ograniczona świadomość organizacji pozarządowych o fakcie tworzenia „III sektora”, który jest jedną z stron dla administracji publicznej.</p> <p>Ograniczona wiedza organizacji pozarządowych o prawach i obowiązkach samych organizacji i administracji samorządowej.</p> <p>Brak aktywności ze strony organizacji w konsultowaniu dokumentów programowych, strategicznych Roczny program współpracy i brak determinacji Urzędu Miejskiego w zachęceniu „nauczeniu” organizacji do udziału w tego typu pracach, a przez to nie wykorzystywanie potencjału organizacji.</p> <p>Organizacje nie występują z dopracowanymi inicjatywami własnymi - Urząd Miejski nie zachęca organizacji do zgłaszania własnych inicjatyw i nie przeznacza środków dotowanie zadań w takim trybie konkursowym.</p> <p>Słabość organizacyjna i finansowa dużej części organizacji pozarządowych.</p> <p>Brak struktury UM dostosowanej do wspierania organizacji pozarządowych (brak wypracowanych procedur form współpracy niefinansowej-wspierającej)</p> <p>Słabo rozwinięty systemu komunikacji i współdziałania z organizacjami pozarządowymi. „Rozproszenie” wydziałowe współpracy</p> <p>Brak systemu ewaluacji i monitorowania prowadzonej współpracy oraz udostępniania zebranych danych</p> <p>Niewielkie zainteresowanie systemowymi rozwiązaniami dot. programowej współpracy z III sektorem</p>	<p>Pokolenie 30 latków, pierwszym pokoleniem mocno utożsamiającym się z Miastem.</p> <p>Wysoki stopień zaangażowania mieszkańców (rdzennych zagłębiaków) w rozwiązywanie problemów „zielonych dzielnic miasta”</p> <p>Działalność w zielonych dzielnicach miasta jednostek pomocniczych (Rady Dzielnic)</p> <p>Działalność Młodzieżowej Rady Miejskiej</p> <p>Stała, coroczna organizacja konkursów dotyczących zadań w różnych obszarach.</p> <p>Dobrze rozwinięty system dotowania organizacji działających na polu sport, turystyka, rekreacja.</p> <p>Podniesienie prestiżu projektów, dzięki ich realizacji pod patronatem Prezydenta Miasta.</p> <p>Stworzenie Mapy Aktywności Obywatelskiej – rozpoczęcie prac nad stworzeniem systemu współpracy oraz Wieloletniego Programu Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego</p> <p>Powołanie pracownika odpowiadającego z zorganizowanie systemu współpracy Urzędu miejskiego z organizacjami pozarządowymi i docelowo utworzenia komórki obsługującej i wspierającej organizacje pozarządowe.</p> <p>Wola budowania współpracy władz miasta z organizacjami pozarządowymi, opartej na partnerstwie.</p> <p>Działania mogące mieć miano partnerstwa, dotyczące małych zadań - wspieranie organizacji w organizacji inicjatyw.</p> <p>Otwartość Urzędu Miejskiego w promowaniu działań na rzecz miasta przez organizacje pozarządowe.</p>

<p>Niska wiedza na temat organizacji pozarządowych, o ich potencjale i przydatności dla realizacji zadań wśród pracowników Urzędu Miejskiego i jednostek podległych.</p> <p>Brak regulacji dotyczących powoływania i udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w Komisjach konkursowych rozpatrujących wnioski o dofinansowanie.</p> <p>Brak możliwości (współ)finansowania z budżetu miasta projektów wieloletnich.</p> <p>Brak włączania organizacji w przygotowanie proceduralne zlecania zadań.</p> <p>Brak właściwej reprezentacji organizacji pozarządowych w mieście.</p> <p>Problem w uznawaniu tzw. wkładów własnych niefinansowych, typu: wolontariat, czy użyczenie lub wykonanie jakiegoś świadczenia przez partnera.</p> <p>Niskie zainteresowanie ze strony miasta wzrostem profesjonalizacji organizacji pozarządowych, który umożliwiłby im podjęcie roli partnera i współrealizatora zadań miasta.</p> <p>Tradycyjne podejście do organizacji pozarządowych, jako podmiotów opierających działalność na pracy społecznej i nie tworzących stałych, etatowych miejsc pracy.</p> <p>Trudne do zidentyfikowania potrzeby osób zagrożonych wykluczeniem, słabo rozwinięte mechanizmy kreujących organizacje pozarządowe do działalności na tym polu.</p> <p>Brak programów zachęcających przedsiębiorców do zatrudniania wykluczonych.</p> <p>Brak mechanizmów kreujących partnerstwa trójsektorowe na rzecz miasta.</p> <p>Ograniczone angażowanie organizacji pozarządowych na etapie planowania działań, które mogą być realizowane przez Samorząd we współpracy z organizacjami.</p> <p>Brak systemu współdziałania Urzędu Miejskiego z organizacjami pozarządowymi w pozyskiwaniu środków zewnętrznych.</p> <p>Organizacje są nie partnerem a „klientem” Urzędu Miejskiego</p>	
<p>SZANSE:</p> <p>Zwiększenie dostępności i oferty środków zewnętrznych na różne obszary działalności,</p> <p>Coraz popularniejsza i rozwijająca się popularność NGO wśród Polaków</p> <p>Rozszerzanie wiedzy i badań na temat współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi. pojawieniem się środków zewnętrznych krajowych i UE na rozwój społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>Pojawienie się modelowych rozwiązań oraz wieloletnich programów rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na</p>	<p>ZAGROŻENIA:</p> <p>Brak doprecyzowania i spójności rozwiązań prawnych</p> <p>Wpływ niestabilnej sytuacji politycznej na sytuację organizacji pozarządowych, sprzeczności między deklaracjami polityków a ich działaniami w odniesieniu do tematu społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>Centralizacja dysponentów środków.</p> <p>Niska aktywność mieszkańców regionu i kraju.</p>

<p>szczeblu krajowym i regionalnym.</p> <p>Pojawienie się środków zewnętrznych unijnych i krajowych na realizację programów i projektów, których celem jest: rozwój społeczeństwa obywatelskiego i ekonomii społecznej.</p> <p>Powstające ustawodawstwo porządkujące działalność organizacji pozarządowych oraz ich współpracy z JST. Szansa na przyjęcie kolejnych nowatorskich rozwiązań prawnych np. Partnerstwo Publiczno – Społeczne.</p> <p>Przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego województwa i kraju.</p> <p>Wprowadzanie nowych, innowacyjnych form rozwiązywania problemów.</p> <p>Lepsze utożsamienie się mieszkańców z celami polityki lokalnej.</p> <p>Utworzenie reprezentacji środowiska pozarządowego na poziomie krajowym oraz podjęcie prób federalizacji organizacji w województwie śląskim</p> <p>Istnienie na poziomie kraju i regionu organizacji infrastrukturalnych wspierających rozwój organizacji pozarządowych oraz wspierających działalność na rzecz współpracy JST z NGO</p> <p>Moda w środowisku „Biznesu” na wspierani inicjatyw obywatelskich, szansa na budowę trwalszych partnerstw.</p> <p>Rozwój współpracy międzynarodowej i transfer dobrych praktyk.</p>	<p>Brak przepisów normujących realizację zadań w partnerstwie.</p> <p>Niska wiedza społeczeństwa o III sektorze.</p> <p>Niskie zainteresowanie mediów sprawami pozytywnymi i samymi organizacjami pozarządowymi.</p> <p>Brak zaufania przedstawicieli administracji publicznej do III sektora – jego kompetencji, potencjału i rzetelności oceny sytuacji.</p> <p>Upolitycznianie współpracy z organizacjami pozarządowymi przez decydentów.</p> <p>Postępująca, powszechna biurokratyzacja procedur.</p> <p>Niechęć do dzielenia się odpowiedzialnością i zadaniami.</p> <p>Niechęć do wdrażania nowych rozwiązań.</p> <p>Ograniczenie roli organizacji jedynie do realizacji usług.</p>
---	---

IV. OBSZAR WSPÓŁPRACY ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ W DĄBROWIE GÓRNICZEJ Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.

Rozległość i zakres działań, w jakie angażują się organizacje pozarządowe, społeczny charakter tych działań oraz wzrastający poziom realizowanych usług powodują, że organizacje powinny być postrzegane jako cenny partner dla jednostek samorządu terytorialnego. Rozszerzają bowiem możliwości wyboru sposobu zaspokajania potrzeb społecznych, co pozwala na sięganie do oferty tańszej i efektywniejszej. Dla ich bieżącej pracy istotne znaczenie ma zarówno wymiana doświadczeń między organizacjami, jak i współpraca sektora pozarządowego z sektorem publicznym, w szczególności z organami samorządu terytorialnego.

Jednym z ważniejszych zadań samorządu jest rozwój miasta oraz poprawa warunków życia jego mieszkańców. Prowadzenie aktywnej polityki w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi jest jednym z elementów efektywnego zarządzania miastem. Przedstawiciele władz samorządowych uznają, iż ze współpracy z organizacjami pozarządowymi płyną następujące korzyści:

- Umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za swoją wspólnotę lokalną czy regionalną,
- Bardziej efektywne zarządzanie społecznościami lokalnymi, dzięki dobremu rozpoznaniu jego potrzeb,
- Uzupełnianie działań jednostek samorządowych w zakresie, w jakim nie są one w stanie realizować tych zadań przez własne struktury,
- Odciążenie sektora publicznego w realizacji niektórych zadań,
- Bardziej efektywne zarządzanie finansami samorządu, przez dystrybuowanie środków z budżetu samorządowego na realizację zadań,
- Prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz mieszkańców,
- Zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
- Budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywizację społeczności lokalnej.

Wprowadzając niniejszy Program, mamy nadzieję na kompleksową współpracę samorządu Dąbrowy Górniczej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na zasadzie partnerstwa i wyrażamy intencję realizacji swoich zadań ustawowych, w zakresach gdzie jest to możliwe, w ścisłym współdziałaniu z nimi.

Za najistotniejsze zadania, które władze miasta Dąbrowa Górnicza będą realizować przy współpracy z organizacjami pozarządowymi uznaje się przedsięwzięcia zawierające się w dziedzinach priorytetowych dokumentu „**Strategia Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2020**”, a które zgodnie z obowiązującymi przepisami stanowią sferę zadań publicznych nazywanych „działalnością pożytku publicznego”. Dla rozwoju współpracy w ramach tych obszarów w niniejszym programie określa się zasady relacji administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w Dąbrowie Górniczej oraz wyznaczamy priorytety, cele i kierunki działań dla rozwoju tej współpracy.

V. ZASADY WSPÓŁPRACY ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ W DĄBROWIE GÓRNICZEJ Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI DZIAŁAJĄCYMI NA TERENIE MIASTA.

4.1 PRIORYTETY WSPÓŁPRACY

Na podstawie diagnozy aktualnej sytuacji w zakresie współpracy administracji samorządowej w Dąbrowie Górniczej z organizacjami pozarządowymi i szeroko rozumianym sektorem obywatelskim (III sektorem), w odniesieniu do obowiązków ustawowych, priorytetów, celów strategicznych i kierunków działań zawartych w „Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2020”, dokumentach UE, krajowych i regionalnych oraz informacji uzyskanych na warsztatach konsultacyjnych w ramach Partnerstwa: „Wspólnie dla Miasta” przyjmuje się następujące priorytety:

Priorytet 1.

Wspieranie działań na rzecz rozwoju aktywności obywatelskiej i samoorganizacji społeczności w mieście.

Priorytet 2.

Zbliżenie do warunków w UE, w zakresie współpracy samorządu z III sektorem i warunków działania organizacji poprzez korzystanie z przykładów dobrych praktyk dotyczących procedur oraz prawa lokalnego stanowionego przez samorząd.

Priorytet 3.

Stworzenie mechanizmów wspierających rozwój podmiotów trzeciego sektora oraz kreowanie partnerstwa dla realizacji zadań własnych gminy, a w szczególności działań innowacyjnych.

4.2 CEL GŁÓWNY

Doprowadzenie do zaangażowania mieszkańców Dąbrowy Górniczej w rozwój swojej wspólnoty lokalnej poprzez stworzenie odpowiedniego środowiska (otoczenia) dla aktywności obywatelskiej i rozwoju III sektora (organizacji pozarządowych).

4.3 CELE STRATEGICZNE I DZIAŁANIA

Biorąc pod uwagę priorytety współpracy określone przez organizacje pozarządowe i administrację samorządową w Dąbrowie Górniczej, za cele strategiczne przyjmuje się:

1. Włączenie mieszkańców poprzez organizacje pozarządowe do realizacji polityki rozwoju miasta Dąbrowa Górnicza.
2. Podnoszenie standardów współpracy Urzędu Miejskiego i organizacji pozarządowych, w aspekcie realizacji zasad: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.
3. Rozwój potencjału organizacji pozarządowych w mieście.

Cel strategiczny 1:

Włączenie mieszkańców poprzez organizacje pozarządowe do realizacji polityki rozwoju miasta Dąbrowa Górnicza.

Włączenie mieszkańców poprzez organizacje pozarządowe do realizacji polityki rozwoju miasta Dąbrowa Górnicza, doprowadzi do zbudowania narzędzi służących do współtworzenia i konsultowania z mieszkańcami miasta aktów prawa miejscowego oraz strategii rozwoju miasta. Dzięki zaangażowaniu mieszkańców w działalność organizacji pozarządowych, władza samorządowa lepiej zdiagnozuje oczekiwania mieszkańców, a mieszkańcy będą mogli w większym stopniu monitorować działalność władzy publicznej.

Kierunki działań:

1.1. Organizacja współpracy władz samorządowych i organizacji pozarządowych w zakresie planowania i konsultacji oraz utworzenie struktur dla tych działań.

1.1.1. Warunkiem koniecznym rozwinięcia dialogu władzy publicznej z organizacjami pozarządowymi, a poprzez nie z mieszkańcami wymaga samoorganizacji „trzeciego sektora” rozumianego jako ogół stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji pozarządowych. W tym celu Urząd Miejski będzie wspierał i popierał inicjatywy organizacji pozarządowych w tym zakresie. Powstanie Dąbrowskiego Forum Organizacji Pozarządowych pozwoli na wykreowanie partnera w dialogu z administracją, który będzie reprezentował interesy organizacji pozarządowych i mieszkańców w nich zrzeszonych. **Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych**, utworzone w ramach Partnerstwa: Wspólnie dla Miasta jest płaszczyzną do porozumienia między organizacjami i tylko organizacje mogą określać jego regulamin i sposób uczestnictwa w nim. Urząd Miejski winien tylko wspierać organizacyjnie działalność Forum poprzez udostępnianie sal oraz materiałów biurowych na potrzeby Forum. Forum funkcjonuje na podstawie porozumienia między organizacjami i nie posiada osobowości prawnej, co nie wyklucza przekształcenia Forum zgodnie z wolą organizacji pozarządowych, które do niego przystąpiły, w osobę prawną.

1.1.2. Płaszczyzną porozumienia organizacji pozarządowych z administracją samorządową jest **Rada Pożytku Publicznego Miasta Dąbrowa Górnicza**, stanowiąca organ opiniotwórczo-doradczy oraz pomocniczy Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza. Radę powołuje Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza.

1.2. Wdrożenie systemu oraz efektywnych narzędzi komunikowania się Urzędu Miejskiego i organizacji pozarządowych.

1.2.1 Odpowiednia wymiana informacji administracji samorządowej z organizacjami pozarządowymi, a za ich pośrednictwem z mieszkańcami, jest oparta na komórce organizacyjnej Urzędu Miejskiego ds. organizacji pozarządowych (Biuro ds. organizacji pozarządowych).

1.2.2. Biuro ds. organizacji pozarządowych prowadzi internetową bazę organizacji pozarządowych działających w Dąbrowie Górniczej oraz przy współpracy z organizacjami pozarządowymi Portal Organizacji Pozarządowych.

1.2.3 Biuro ds. organizacji pozarządowych prowadzi sekretariat Dąbrowskiego Forum Organizacji Pozarządowych oraz Rady Pożytku Publicznego Miasta Dąbrowa Górnicza.

1.3. Edukacja młodzieży w zakresie pojęć związanych z trzecim sektorem oraz wolontariatem oraz prowadzenie kampanii medialnych na rzecz dąbrowskiego trzeciego sektora.

Biuro ds. organizacji pozarządowych:

1.3.1 Prowadzi kampanie informacyjne na rzecz dąbrowskiego trzeciego sektora poprzez własne publikacje, stronę internetową oraz za pośrednictwem mediów lokalnych

1.3.2. Organizuje konferencje, szkolenia, warsztaty oraz lekcje o trzecim sektorze i wolontariacie dla młodzieży szkolnej.

1.3.3 Organizuje tzw. Centrum Wolontariatu – biura pośrednictwa wolontariatu.

1.4. Organizacja współdziałania Urzędu Miejskiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań, oraz utworzenie narzędzi i struktur dla tych działań.

1.4.1 Urząd Miejski na podstawie Rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi ogłasza konkursy ofert na dotacje. Biuro ds. organizacji pozarządowych organizuje szkolenie dla podmiotów mogących ubiegać się o dotacje z zasad i procedur konkursowych.

1.4.2. Roczny program współpracy określa obszary współpracy w danym roku. Roczny program współpracy przedkłada do zaopiniowania na Dąbrowskim Forum Organizacji Pozarządowych, Rada Pożytku Publicznego Miasta Dąbrowa Górnicza. Zaakceptowany przez Forum Roczny Program, Prezydent Miasta wnosi uchwałę do przyjęcia przez Radę Miejską w Dąbrowie Górniczej.

1.4.3. Władza samorządowa będzie dążyć do stopniowego zwiększania realizacji zadań własnych gminy przez organizacje pozarządowe.

1.5. Organizacja Partnerstwa: organizacje pozarządowe – administracja publiczna, dla realizacji zadań, na które istnieje możliwość pozyskania środków spoza budżetu miasta.

1.5.1 Prowadzenie przez Biuro ds. organizacji pozarządowych działalności na szeroką skalę, kreowania Partnerstwa pomiędzy samymi organizacjami pozarządowymi, pomiędzy organizacjami pozarządowymi a Urzędem Miejskim w Dąbrowie Górniczej, pomiędzy administracją publiczną, sektorem przedsiębiorstw i organizacjami pozarządowymi w celu realizacji zadań, które mogą być finansowane ze środków pochodzących spoza budżetu miasta Dąbrowa Górnicza.

1.5.2. Poszerzanie wiedzy na temat możliwości pozyskiwania środków spoza budżetu miasta poprzez organizację szkoleń dla organizacji pozarządowych przez Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej.

1.5.3. Stworzenie strategii dla Partnerstwa: „Wspólnie dla Miasta” w celu utworzenia w Dąbrowie Górniczej: Dąbrowskiego Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu, finansowanego ze środków Unii Europejskiej i innych funduszy.

Cel strategiczny 2:

Podnoszenie standardów współpracy Urzędu Miejskiego i organizacji pozarządowych, w aspekcie realizacji zasad: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

Kierunki działań:

Stworzenie odpowiedniego systemu współpracy administracji samorządowej z organizacjami pozarządowymi zagwarantuje podnoszenie standardów poprzez:

2.1 Utworzenie w Urzędzie Miejskim Biura ds. organizacji pozarządowych koordynującego współpracę i relację organizacji z samorządem lokalnym.

2.2 Powołanie Rady Pożytku Publicznego, czyli zespołu konsultacyjnego władzy samorządowej z organizacjami pozarządowymi, zespołu doradczego w zakresie stanowienia aktów prawa miejscowego, zespołu monitorującego procedury dotowania organizacji pozarządowych z budżetu miasta.

Cel strategiczny 3:

Rozwój potencjału organizacji pozarządowych w mieście.

Kierunki działań:

3.1. Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej poprzez utworzenie Biura ds. organizacji pozarządowych będzie wspierał organizacje pozarządowe oraz grupy obywatelskie merytorycznie oraz w miarę swoich możliwości, tzw. wkładami rzeczowymi w realizowane przez organizacje projekty.

3.2. Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej poprzez dotowanie zadań w drodze konkursów ofert będzie finansowo wspierał organizacje pozarządowe realizujące zadania własne gminy.

3.3. Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej w ramach Partnerstwa z organizacjami pozarządowymi: „Wspólnie dla miasta”, wypracuje sposób i formę prawną dla funkcjonowania: Dąbrowskiego Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu -podmiotu świadczącego bardzo szeroką działalność wspierającą organizacje pozarządowe w ich funkcjonowaniu.

VI. PROCEDURY WDRAŻANIA, MONITORINGU I EWALUACJI PROGRAMU

Istotnym i niezbędnym elementem „Programu Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w Dąbrowie Górniczej 2008 – 2013 jest przygotowanie spójnego i precyzyjnego systemu jego wdrażania oraz monitoringu i oceny postępów w osiąganiu założonych celów. Wszystkie działania podejmowane w ramach systemu monitorowania mają na celu korygowanie ewentualnych nieprawidłowości. Wprowadzanie systemowych działań naprawczych i zapobiegawczych umożliwi wyeliminowanie przyczyn oraz zniwelowanie skutków ewentualnych zaburzeń.

Komórką odpowiedzialną za wdrażanie oraz monitoring Programu jest powołana przez Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza: Rada Pożytku Publicznego Miasta Dąbrowa Górnicza.

5.1 RADA POŻYTKU PUBLICZNEGO MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA (RPPMDG)

1. RPPMDG stanowi organ opiniotwórczo-doradczy oraz pomocniczy Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza.
2. RPPMDG powołuje Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza.
3. RPPMDG tworzą:
 - 2 przedstawiciele Prezydenta Miasta, powoływani przez Prezydenta Miasta,
 - 2 przedstawiciele Rady Miejskiej, wybierani przez Radę,
 - 5 przedstawicieli organizacji pozarządowych (wybierani przez Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych),
 - Koordynator ds. organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.
4. Kadencja przedstawicieli organizacji pozarządowych w RPPMDG trwa 3 lata.
5. Przedstawiciele Rady Miejskiej, przedstawiciele Prezydenta Miasta oraz Koordynator ds. organizacji pozarządowych są wybierani na okres trwania kadencji organów władzy samorządowej.
6. RPPMDG przewodniczy Koordynator ds. organizacji pozarządowych.
7. Koordynator ds. organizacji pozarządowych zwołuje RPPMDG nie rzadziej niż raz na kwartał.
8. RPPMDG obsługuje odpowiednia komórka organizacyjna Urzędu Miejskiego ds. organizacji pozarządowych.
9. RPPMDG działa na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta
10. Do zadań RPPMDG należy:
 - 10.1 Wypracowanie strategii realizacji zadań miasta mieszczących się w sferze zadań publicznych, określonych w art. 4 ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, poprzez określenie obszarów i możliwości realizacji tych zadań przez organizacje pozarządowe.
 - 10.2 Przygotowanie projektu długofalowego Programu współpracy oraz projektów Rocznych Programów Współpracy.

- 10.3 Przedstawienie do akceptacji Dąbrowskiemu Forum Organizacji Pozarządowych w/w Programów oraz zapisów w innych dokumentach strategicznych odnoszących się do organizacji pozarządowych.
- 10.4 Wyrażanie opinii w sprawach dotyczących stosowania ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
- 10.5 Opiniowanie dokumentów strategicznych i aktów prawa miejscowego, mieszczących się w obszarze działalności pożytku publicznego.
- 10.6 Wyrażanie opinii w sprawach zadań publicznych, zlecenia tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz rekomendowanych standardów realizacji zadań publicznych.
- 10.7 Przedstawianie wyrażonych opinii członkom Dąbrowskiego Forum Organizacji Pozarządowych.
- 10.8 Kierowanie do konsultacji z członkami Forum przygotowanych dokumentów i projektów przez RPPMDG.
- 10.9 Opiniowanie składu Komisji Konkursowych.
- 10.10 Delegowanie przedstawicieli organizacji pozarządowych zasiadających w RPPMDG na członków komisji konkursowych.
- 10.11 Przyjmowanie sprawozdań, poszczególnych komisji konkursowych.
- 10.12 Konsultacje projektu budżetu Miasta pod względem realizacji zadań miasta mieszczących się w sferze działalności pożytku publicznego oraz rocznego programu współpracy.
- 10.13 Udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi.
- 10.14 Udział w postępowaniu kontrolnym zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz kontroli w zakresie sprawowania przez Prezydenta Miasta funkcji organu nadzorczego nad stowarzyszeniami i fundacjami.
- 10.15 Zbieranie i dokonywanie analizy informacji o działaniu systemu współpracy, relacjach między organizacjami i samorządem lokalnym, prowadzonych kontrolach i ich skutkach. Przedstawianie ich na Dąbrowskim Forum Organizacji Pozarządowych oraz organom samorządowym.
- 10.16 Przedstawianie sprawozdania z działalności RPPMDG na Dąbrowskim Forum Organizacji Pozarządowych oraz organom samorządowym.

RPPMDG poprzez Biuro ds. organizacji pozarządowych Urzędu Miejskiego wdraża oraz monitoruje realizację wymienionych zadań. RPPMDG przedkłada raz w roku sprawozdanie z realizacji Programu do zaakceptowania przez Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych oraz przez Radę Miejską w Dąbrowie Górniczej. RPPMDG przedkłada takie samo sprawozdanie Prezydentowi Miasta Dąbrowa Górnicza. RPPMDG przedstawia Prezydentowi Miasta ewentualne wnioski o zmiany w niniejszym programie. RPPMDG po dwóch latach funkcjonowania Programu przedstawia podmiotom wymienionym powyżej raport podsumowujący efekty realizacji Programu.

www.ngo.dabrowa-gornicza.pl